

Македонското Хералдично Здружение

Macedonia Heraldry Society

Интересот за хералдиката во Македонија се зголемува во последните години. Како главни промотори за овој интерес се книгата “Грбовите на Македонија”, од Александар Матковски и веб страницата “Хералдика во Македонија” од Јован Јоновски.

Книгата “Грбовите на Македонија” е објавена 1970. Таа го обратува присуството на Македонскиот грб во неколку грбовници кои се наоѓаат на територијата на тогашна Југославија. Делот за хералдиката е мошне штур.

Главната идеја на книгата, покрај, изнесените податоци за присуството на македонскиот грб, е дека истиот е производ на фантазијата на Петар Охмучевич, кој ги користел овие фабрикувани факти за да го докаже својот благороднички факт.

Сепак, оваа книга не го затвара прашањето за македонскиот грб, туку напротив само го отвора. Останува уште обемна истражувачка работа на сите оние извори кои Матковски не ги истражил.

Вториот промотор за интересот за хералдиката во денешно време е сајтот Хералдика во Македонија (heraldry.mol.com.mk) чиј автор е Јован Јоновски, и кој опстојува од 2000г. Тој го обработува прашањето на македонскиот грб некогаш и сега. Понастаму на неа се наоѓаат грбови кои се користат во Македонија и тоа, територијални, корпоративни и лични. Воедно има и информации за хералдиката воопшто.

Околу вториот столб се собра критичната маса за едно поорганизирано дејствување, па така летото 2003 г. беше основано Македонското Хералдично Здружение, за да го пополни вакуумот во оваа сфера. Главната цел на здружението е да се подигне хералдичката свест, која е на многу ниско ниво, што може и да се потврди со решенијата за т.н грбови на општините, кои и немаат баш некава врска со хералдиката. И најгорливото прашање, Македонија се уште е без грб, иако поминаа 14 години. Причината за оваа состојба пред се треба да се бара во целосното непознавање на Хералдиката од страна на оние што можат и треба нешто да превземат.

Главната цел се остварува преку конкретните цели:

1. Популаризација на Хералдиката.
2. Истражување на хералдичкото наследство во и поврзано со Македонија.
3. Изработка на грбови, знамиња, одликувања.
4. Оформување на хералдички

The interest for the heraldry in Macedonia is growing in the last years. As the main promoters for this interest is the book “Coat of Arms of Macedonia” by Aleksandar Matkovski and the web site “Heraldry in Macedonia” by Jovan Jonovski.

The book “Coat of Arms of Macedonia” is published in 1970. It research the presence of the Macedonian Coat of Arms in several roll of arms found on the territory of the that day Yugoslavia. The part regarding the general heraldry is very poor.

The main idea of the book, apart from the published information regarding the presence of the Macedonian arms, is that the late is product of the fantasy of Petar Ohmucevic, which used this fabricated fact to prove his noble status.

This book does not close the question on the Macedonian Arms, on the contrary, it opens it. A vast research is still to be done on all other sources that Matkovski has not researched.

The second promoter to the increase of the interest for heraldry is the site “Heraldry in Macedonia” (heraldry.mol.com.mk) whose author is Jovan Jonovski, established in 2000. It covers the issue of the Macedonian Arms in the past and present. There could also be found arms used in Macedonia, territorial, corporative and personal. It also contains info regarding the heraldry in general.

This last promoter has gathered the critic mass for a more organized activities, in the summer 2003 the Macedonian Heraldry Society was established, to fulfill the vacuum in this area. The main aim of the society is to elevate the heraldic understanding. The heraldic understanding is on a very low level, which is proved for instance with the so cold “arms” of the municipalities, which has not much in common with heraldry. And the most important question, Macedonia still has not Coat of arms although 14 years has passed. The reason should be sought in the total heraldic ignorance of those responsible for this issue.

The main aim is achieved through the following objectives:

Управата на МХЗ со гостинот предавач Андре Вояцал од Франција, (од горе десно) Петар Гайдов, Секретар; Јован Јоновски, Претседател; Кирил Трајковски, член; Снежана Филипова, Потпретседател; Андре Вояцал со сопругата.

Officers of MHS with the guest lecturer Andre Woical from France, (from uper right) Petar Gajdov, Secretary; Jovan Jonovski, President; Kiril Trajkovski, member; Snezana Filipova, Vice-president; Andre Woical with his wife.

регистер во кој се заведуваат стари и нови хералдички достигнувања (грбови, знамиња, беџеви)

5. Едукација од областа на хералдиката

6. Извавачка дејност

Од досегашните активности би ги издвоиле следниве:

Предавање на тема месната хералдика во Франција, гостин предавач хералдичарот Андре Водцијал од Франција.

Учество на конкурсот за ордени и добиена прва награда за идејното решение за орденот за заслуги на Република Македонија, Петар Гайдов, секретар на МХЗ.

Изработка на копии на печати за меморијалниот центар во Пелинце и во Собранието на РМ, во соработка со Музејот на Македонија и фирмата АГЕНС.

РЕГИСТЕР

МХЗ има формирано и регистер на хералдички достигнувања во кој се регистрираат стари и нови грбови. За регистрираните грбови, МХЗ издава и соодветна матрикула. На страниците на Македонски Хералд како гласник на МХЗ ќе се објавуват регистрираните хералдички достигнувања во периодот меѓу два броја.

1. To increase the interest of general public for heraldry,
2. Researching of the heraldic heritage of or connected to Macedonia,
3. Designing armorial bearings, flags and decorations,
4. Establishing register for armorial bearings,
5. Enabling heraldic education,
6. Publishing heraldic books,

Some of the activities realised so far:

Lectures on “*The municipal heraldry in France*”, with guest lecturer, Andre Wocial from France.

Applying to a tender for the decorations when Petar Gaydov, the secretary won first prize for the Order of Merit for the Republic of Macedonia.

Production of sigilum replica for the memorial center in Pelince and in the Parliament of Macedonia in cooperation with the Museum of Macedonia and company AGENS

REGISTER

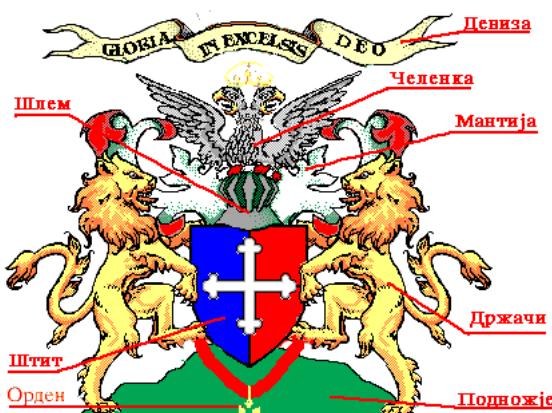
MHS has established a register of armoral bearings in which old and new armoral bearings are being recorded. For the registered armoral bearings MHS issues appropriate matricula. Armoral bearings registered will be published in the next issue of Macedonian Herald, as the gazette of MHS.

Што е грб

Според Општа Енциклопедија, Југословенски Лек-сикографски Завод, Загреб 1977г. грбот е: “Потрајна ознака на одделни личности, фамилии, корпорации, политички и црковни установи, организации и држави, изразени со ликовни средства по одредени правила”. Во следниот број ќе се навра-

тиме на дефиницијата на грбот, како основен термин во хералдиката, кој е и најтежок да се дефинира. На пример, посочената дефиниција изостава дека грбот е, несомнено и ознака на територија, населено место и на функција. Токму “одредените правила” (хералдиката) се она што определува дали една “потрајна ознака” е грб или нешто сосема друго (тотем, тамга, лого итн.)

Делови на грбот

Штитот е основниот и најважниот дел на грбот. Тој го преставува малиот грб и може да опстојува самостојно.

Челенката е вториот најважен дел на грбот, кој истотака може да опстојува посебно, а заедно со штитот го даваат средниот грб, но најчесто е прицврстен на **шлемот** на кој е прицврстена **мантијата**.

Левизата најчесто се наоѓа под штитот и не го содржи презимето на носителот! Заедно со сите гореспоменати елементи го дава големиот грб.

Другите пароферналии се опционални, **штитодржачите** и **подно же**, а **орденот** пак е само за оние кои имаат таков од некој витешки ред. Позади штитот можат да се наоѓаат и симболи на позиција, како палки кај маршалите и хералдите или котви кај адмиралите.

Петар Манджуров 113/6
1010 Скопје, Македонија
+389 2 (0)2636 866
389 2 (0)70 971121

И з д а в а ч   P u b l i s h e r
<http://rootsweb.com/~mkdmhs>
<http://heraldry.mol.com.mk>
<http://groups.yahoo.com/group/mkherald>
heraldry@mol.com.mk
jjonovski@mol.com.mk
Дигитална верзија -Digital version
<http://www.rootsweb.com/~mkdmhs/MKHerald-1.pdf>

Petar Mandzukov 113/6
1010 Skopje, Makedonija
+389 2 (0)2636 866
+389 2 (0)70 971121